

Broj 5, februar 2008.

Dobrodošli,

Poslije brojnih aktivnosti i događaja u radu DTT Foruma koji su obilježili 2007. godinu, u januaru 2008., Sekretarijat DTT Foruma je sumirao rezultate protekle godine, organizovao i planirao aktivnosti za 2008., dostavljao radni i informativni materijal radnim grupama DTT Foruma BiH, i završavao druge redovne poslove. Uspostavljena je suradnja sa susjednim administracijama i planirane zajedničke aktivnosti. Pred nama je period u kojem se očekuju prvi zaključci i preporuke DTT Foruma za uvođenje digitalne televizije u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti u januaru

Radne grupe DTT Foruma u periodu mjeseca januara uradili su sljedeće analize:

Analiza DTT zemalja u okruženju

Švedska - Prva zemlja u Europi koja će završiti prelazak s analognog emitovanja na digitalno terestrijalno. Gledaoci mogu pratiti pet kanala besplatno. Operator Boxer ponudio je i sadržaje za koje je potrebna naknada. Na kraju 2005. god. Boxer bilježi 483.000 pretplatnika.

UK - Više od 80% UK domaćinstava ima digitalnu televiziju prema istraživanju objavljenom od strane Ofcom-a. „Ofcom Digitalna Televizija“ - Izvještaj o ostvarenju u prvom kvartalu 2007 pokazuje povećanje korisnika na 80.5% (20.4m dom.), u odnosu na prethodni kvartal 77.2%.

Analiza raspoloživosti radiofrekventnih resursa za uvođenje DTT u BIH

Planirano je da digitalna zemaljska televizija u potpunosti zamijeni analognu zemaljsku televiziju. Imajući u vidu ovu činjenicu, sa aspekta raspoloživosti frekventnog spektra u VHF i UHF opsezima, koje trenutno koristi analogna televizija, prelazak na digitalno zemaljsko emitovanje se može sagledati u tri faze:

1. Uvođenje digitalne zemaljske televizije, planiranje posebnih frekventnih resursa koji će omogućiti paralelan rad postojećih analognih i novih digitalnih predajnika;
2. Nastavak digitalizacije, koja podrazumijeva gašenje jednog dijela frekvencija koje koristi analogna televizija i nastavak procesa digitalizacije;
3. Potpuno gašenje analogne televizije i potpuno digitalno emitovanje.

U analizi je dat opis analogne televizijske mreže i opis modela digitalnih mreža u BiH. Za potrebe analogne televizije do sada je izgrađena infrastruktura na oko 223 emisione lokacija, od kojih preko 90% za cilj ima dopunsko pokrivanje.

Postoje dvije osnovne vrste mreža predajnika za digitalnu televiziju:

1. mreža predajnika na više frekvencija - MFN (eng. Multi Frequency Network)
2. mreža predajnika na istoj frekvenciji - SFN (eng. Single Frequency Network)

Zašto digitalno emitovanje?

Emiteri širom svijeta prelaze na digitalno emitovanje koje će svima donijeti veliku korist.

Digitalno emitovanje će omogućiti bolji prijem, veću otpornost na smetnje, sliku visoke rezolucije, kvalitetniji zvuk, uvođenje novih programskih sadržaja sa maksimalnom interaktivnošću, ali ono što je najvažnije oslobodit će frekventni spektar i time omogućiti više kanala na jednoj frekvenciji. Bolja iskorištenost frekventnog spektra omogućit će bolju komunikaciju drugih službi npr. vatrogasnih i policijskih službi u hitnim slučajevima. Digitalna dividenda će omogućiti oslobađanje komercijalnog interesantnog frekventnog spektra, napraviti prostor i otvoriti put za nove usluge.

NOVA DIREKTIVA O AUDIOVIZUALNIM USLUGAMA

Europski parlament je krajem 2007. godine, nakon brojnih konsultacija i ekspertskih procjena, usvojio novi dokument - „Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama“ - koja bi trebalo da, uz osiguranje jedinstvenog europskog legislativnog okvira za audiovizualne medije, uspostavi i ravnotežu između poštovanja potrošača i dodatnih sloboda za europska preduzeća. Ovo je modernizovana verzija Direktive o televiziji bez granica koja od 1997. reguliše emitovanje televizijskog programa u zemljama EU, a izmjenama se želi zadržati korak s razvojem audiovizualne tehnologije i oglašavanja, uključujući i medijske usluge poput internetske televizije i usluge «on demand».

Po novoj Direktivi, prikriveno oglašavanje ostaje zabranjeno u informativnom, dječjem, dokumentarnom i savjetodavnom programu. Razmak između dva bloka reklama u filmovima i informativnom programu skraćen je s 45 na 30 minuta. U dječjem programu zabranjuju se reklame ako je emisija kraća od 30 minuta. Zadržava se ograničenje od 12 minuta reklama na sat, ali ukida ograničenje od tri sata na dan. Ojačano je pravo na informaciju, zahvaljujući pristupu kratkim izvacima iz ekskluzivnih događaja. Tako televizijski kanal koji, primjerice, dobije ekskluzivno pravo na prijenos Olimpijskih igara, morat će ubuduće drugima omogućiti da objave "kratke izvratke" iz tog događaja.

Nove audiovizualne propise sve zemlje članice moraju primijeniti do kraja 2009. godine. Imajući u vidu da i zemlje Zapadnog Balkana pregovaraju o pridruživanju EU, a jedno od pregovaračkih poglavlja se odnosi i na audio-vizualne medije, prirodno je da će nova regulativa u približno istom razdoblju zaživjeti i u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji i Srbiji, a Hrvatskoj posebno koja će 2009. biti u završavanju svojih pristupnih pregovora.

Određeni krug medijskih eksperata, potpisnika Budimpeštanske deklaracije, iskazao je uoči donošenja Direktive bojazan za njen štetan utjecaj i eventualnu cenzuru slobode izražavanja na Internetu. U okviru regionalnog projekta mreže SEENMP, učestvovao je i sarajevski Media plan institut, i izradio izvještaj o stanju slobode izražavanja na internetskim sadržajima i stanje implementacije odredaba Audiovizuelne direktive u medijskog legislativi BiH.

Izvor: Mediaplan Institut

DTT Vijesti

Francuska

Usavršavanjem mreže, DTT ulazi u sve više domaćinstava. Po posljednjoj procjeni, 22% populacije trenutno gleda digitalnu terestrijalnu televiziju. Najviše se koristi DTH (direct-to-home) platforma sa 26%, kablovsku koristi 12% od ukupnog stanovništva, IPTV koristi 7%, dok ostali još uvijek koriste analogni signal. Samo 2% ima pristup mobilnoj TV, a 40% ima pristup multiple platformama.

Izvor: <http://www.broadbandtvnews.com/?p=3433>

Srbija

Član Saveta Republičke radiodifuzne agencije Slobodan Đorić rekao je za «Danas» da će za RRA ova godina biti godina programskog monitoringa, s ciljem da se svi emiteri po sadržaju i strukturi programa prilagode sopstvenim programskim koncepcijama i standardima koje propisuju ova agencija i Zakon o oglašavanju. "Pre proleća okončaće se konkurs za 347 lokalnih radio stanica, što će doneti kraj medijskom haosu u Srbiji. Tokom godine RRA će izdati još dozvola na područjima na kojima ima slobodnih frekvencija. Očekuje nas i okončanje privatizacije medija. Bez lažne skromnosti, RRA je u 2007. godini uradila veliki posao", naglasio je Đorić.

Izvor:

<http://www.danas.co.yu/20080104/hronika1.html>

Portugalija

Ministar za telekomunikacije Mario Linen raspisao je tender za DTT servise koji će biti ponuđeni u februaru. Gledaocima će biti ponuđena oba servisa besplatni (free-to-air) i plaćeni. Očekuje se da će HDTV servisi biti ponuđeni koristeći DTT platformu. Rok za prelazak sa analogne na digitalnu određen je za 2012.

Izvor: Rapid TV News <http://www.digitag.org/>

VIJESTI IZ SVIJETA

DTT FORUM
B O S N A I H E R C E G O V I N A

Mađarska

Mađarsko regulatorno tijelo (Hungary's National Communications Authority - NHH) objavilo je da će održati tender za nacionalnu DTT dozvolu u martu. U skladu sa dozvolom, regulator će ponuditi pet multipleksa od kojih će tri biti na raspolaganju za TV i DVB-H servise a dva će biti ponuđena prelaskom sa analogne na digitalnu koji je planiran za juni 2011. Učesnici tendera će morati platiti za dozvolu najmanje €1.16 miliona i 3% od godišnje zarade.

Izvor: <http://www.broadbandtvnews.com/?p=3431>

Indonezija

Nokia Siemens Networks i Global Mediacom objavili su da će ponuditi DVB-H servise u Indoneziji. Servisi će biti ponuđeni u prvoj polovini 2008. god. u oblasti Jabodetabek. Nokia će biti odgovorna od početka do kraja za uspostavljanja servisa. Nokia i Global Mediacom-a trenutno pregovaraju o upotrebi DVB-H prijemnika Nokia N77. Global Mediacom je indonezijska telekomunikacijska i radiodifuzna grupa.

Izvor: Nokia press release

http://www.nokiasiemensnetworks.com/global/Press/Press+releases/newsarchive/Global_Mediacom_adopts_Nokia_Siemens_Networks_mobile_TV_solution.htm

Rječnik digitalnih pojmova

MFN (Multi Frequency Network) mreža predajnika na više frekvencija

SFN (Single Frequency Network) mreža predajnika na istoj frekvenciji

Kod SFN mreža, predajnici u mreži rade na istoj frekvenciji. Svaki predajnik prenosi istu informaciju i emitovanje pri tom mora biti sinhronizovano. To znači da su predajnici u SFN-u strogo povezani i ne mogu raditi nezavisno jedan od drugoga.

HD ready predložena od EICTA (European Information Communications and Consumer Electronics Technology Industry Associations) označava opremu koja prima i prikazuje signale u visokoj rezoluciji, i definiše minimalne tehničke uvjete uređaja za prikaz slike.

Kako bi uređaj proizvođača dobio oznaku „HD ready“ mora poštovati slijedeće tehničke uvjete:

- ☛ Ekran mora imati minimalnu rezoluciju od 720 linija;
- ☛ Video interface: komponentni video (analog YPbPr) i DVI ili HDMI;
Podržavati slijedeće formate HDTV signala:
 - ☛ 1280x720 sa 50 i 60 Hz, progressive (720p);
 - ☛ 1920x1080 sa 50 i 60 Hz, interlaced (1080i).

HD Ready - TV sa znakom «HD Ready» u mogućnosti je da prima i prikazuje signal visoke definicije na 720 1080i, ili 1080p koristeći komponent video ili digitalni input.

Važno je istaći da oznaka „HD ready“ ne podrazumijeva prikazivanje pune rezolucije prenošenja slike HDTV odašiljača (1080 p; često označeno kao „full HD“). Većina „HD ready“ prijemnika ima matricu TV ekrana koja ne posjeduje dovoljnu rezoluciju za prikaz 1080p signala. Rezultat je interpolacija slike u manju rezoluciju koju uređaj može prikazati. Uređaji sa oznakom „HD ready“ mogu prikazivati sliku sa rezolucijom od 720p i 1080i.

Antena - uređaj koji služi za skupljanje i slanje signala u prijemnik

Za prijem digitalne zemaljske televizije potrebna je UHF/VHF antena usmjerena prema odašiljačima.

TV antena koja će se koristiti da bi se primao digitalni signal ne razlikuje se od antene koja prima analogni signal.

Planirane aktivnosti

- ☛ **februar** - sastanci radnih grupa DTT Foruma
- ☛ **mart** - Okrugli sto / konferencija krajem marta

Sekretarijat DTT Foruma izdaje Bilten jednom mjesečno za potrebe informisanja zainteresovanih strana. Svi podaci objavljeni u Biltenu su isključivo informativnog karaktera, te DTT Forum ne snosi nikakvu odgovornost za eventualne posljedice nastale njihovom upotrebom.
Emir Vajzović, sekretar DTT Foruma BiH - Indira Vasković asistent Sekretarijata DTT Foruma BiH